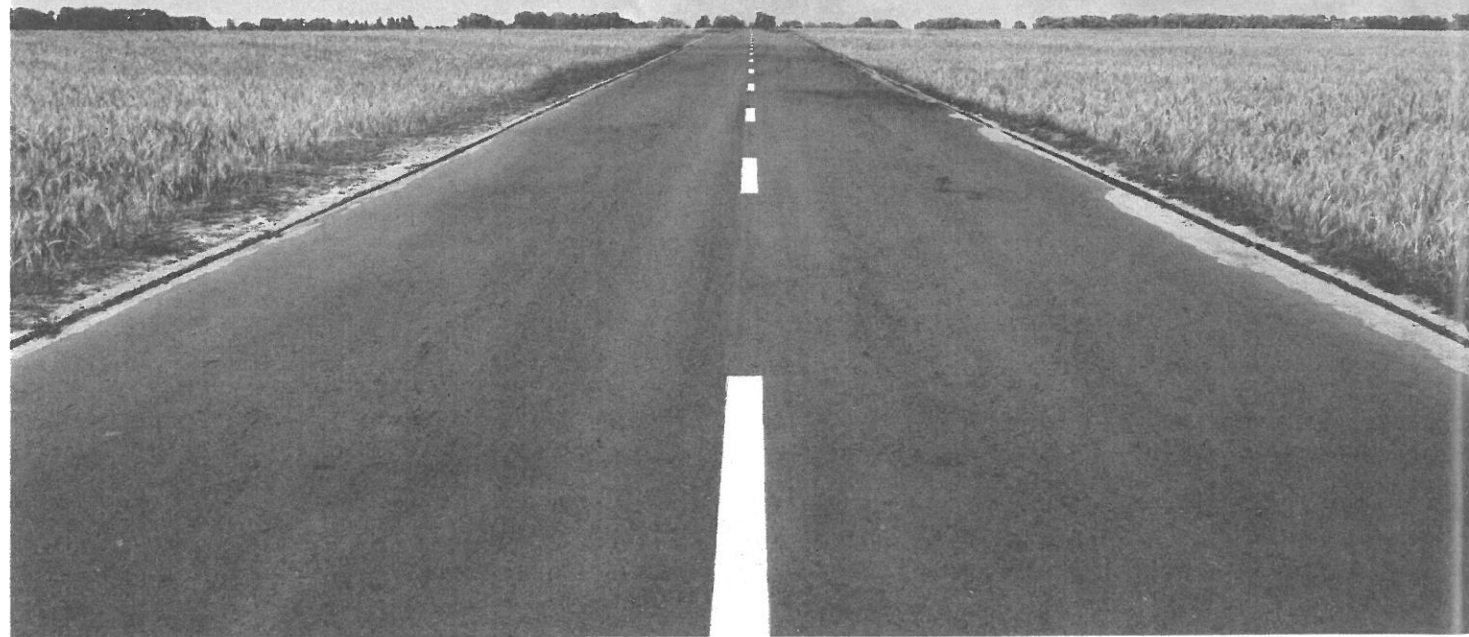

EESTI ASFALDILIIT 25

5. juunil 2016 möödus 25 aastat Eesti Asfaldiliidu (ESTAL) asutamisest. Tegemist on ainsa organisatsiooniga Eestis, mis ühendab teede alal tegutsevaid juriidilisi isikuid ja eriharidusega teedeinsenere.

Aleksander Kaldas, Eesti Asfaldiliidu asutajaliige

2011. aasta üldkoosolekust osavõtjad.
Foto Enno Vahter

Asutamiskoosolekul vastu võetud esimesest põhikirjast võib lugeda: „Liidu tegevuse eesmärgiks on asfalditööde taseme tõstmine, liikmete ühiste taotluste elluviimine ja huvide kaitsmine.“ Soov luua seni puudunud „oma“ organisatsioon polnud uue iseseisvusaaja alguses midagi iseäralikku. Miks siiski just asfaldiliit? Asfalditööd on ju teedesektori üks (ja üsna keerukas!) eripära, mida muudel elualadel naljalt ei kohta. Asfalditöödega oli ka seotud suurem osa asutajaliikmetest. Lisaks olid eeskujuks Põhjamaades, Saksamaal ja mujalgi Euroopas tegutsevad sama nime kandvad liidud. Täna on ühingu põhikiri täienenud ja eesmärgid laiendunud asfaldist kuni teehoiu ja kogu teede valdkonnani, kuid areng on olnud sujuv ja põhimõtted jäänud endiseks.

Asfaldiliidu asutamiskoosolek toimus 5. juunil 1991. Asutajateks olid 11 teedeinseneri ja 30 teedealal tegutsevat juriidilist isikut (ettevõtet, asutust jms). Mõned asutajaliikmetest jätkavad liidus praegugi. Liidu kõrgeim organ on üldkoosolek, mis koguneb kord aastas. Üldkoosolekute vahelisel ajal juhib liitu 6–8-liikmeline juhatus, kes lähtub põhikirjast, üldkoosoleku antud suunistest ja kinnitatud operatiivdokumentidest. Jooksvate küsimustega tegeleb päevast päeva liidu tegevusdirektor.

Asfaldiliidu esimesse juhatusse valiti esimehena Kaljo Aamer (tollal Tööstus- ja Energeetikaministeeriumi nõunik). Juhatuse liikmeteks valiti Anto Ili (Tartu Linna Teede Remondi- ja Ehitusvalitsus), Aleksander Kaldas (Maanteeamet), Gunnar

Laev (AS Titania), Aadu Luukas (Kommunaalamet), Vahur Luumann (EKE Tehnokeskus), Vello Mespak (Tallinna Tehnikaülikool) ja Tõnu Raag (Tallinna Asfaltbetoonitehas, hiljem TASFIL). Juhatuse uued koosseisud valiti algul ühe, pärast kolme aasta tagant ja nii on neid kokku olnud kümme.

ASFALDINORMID

Esimeseks prioriteediks luges juhatus korraldustegevust normide ja terminoloogia valdkonnas, mis algas ühisnõupidamistest ja päädis n-õ oma asfaldinormide

(normatiivdokument asfaltsegude valmistamiseks ja paigaldamiseks) koostamisega 1992. aastal (jõustatud AL ST 1-93 nime all alates 01.01.1993). Norme on hiljem korduvalt täiendatud ja ajakohastatud ning praegu kehtib nende viimane variant – algupärane kolmeosaline standardiseeria Eesti Standard EVS 901 TEE-EHITUS (I Asfaltsegude täitematerjalid, II Bituumensideained, III Asfaltsegud). Koostatud ja välja antud on teisi normatiivdokumente. Eriti väärivad märkimist asfaltsegude ja -katete katsemeetodid (sisuliselt asfaltsegude ja nende koostismaterjalide laboratoorse kontrolli eeskirjad), mis hakkasid vihikute kaupa ilmuma 2000. aastal. Aastaks 2005 ilmus kokku 35 katsemeetodit.

ASFALDIPÄEVAD

Liidu põhikiri sätestas, et tegevusvaldkonda kuulub kindlasti informatsiooni hankimine uue tehnoloogia ja tehniliste lahenduste kohta ning hangitu vahendamine nõupidamiste, seminaride ja muude teabeürituste kaudu. Traditsiooniliseks vormiks sel alal said asfaldipäevad, mis sisuliselt kujutavad endast ühepäevaseid konverentse. I asfaldipäev peeti 1992. aasta kevadel. Pärast seda on asfaldipäevad toimunud enamasti kaks korda aastas: kevadel enne tööde hooaja algust ja sügisel. Täna on neid korraldatud kokku 43. Aja jooksul on välja lihvitud organisatsioonilised üksikasjad, ettekannete sisu ja esitlustehnika. Üsna tavaline on, et osavõtjate-kuulajate arv ulatub paarisajani. Lisaks asfaldipäevadele on liit oma tegevusaaja jooksul korraldanud hulganisti

“Asfaldiliit on saavutanud ühiskonnas positsiooni, kus temalt küsitakse ja temaga arvestatakse ning mitte ainult asfaldi küsimustes, mida liidu nimest võiks eeldada, vaid laiemalt, kõigis teede valdkonda puudutavates teemades.”

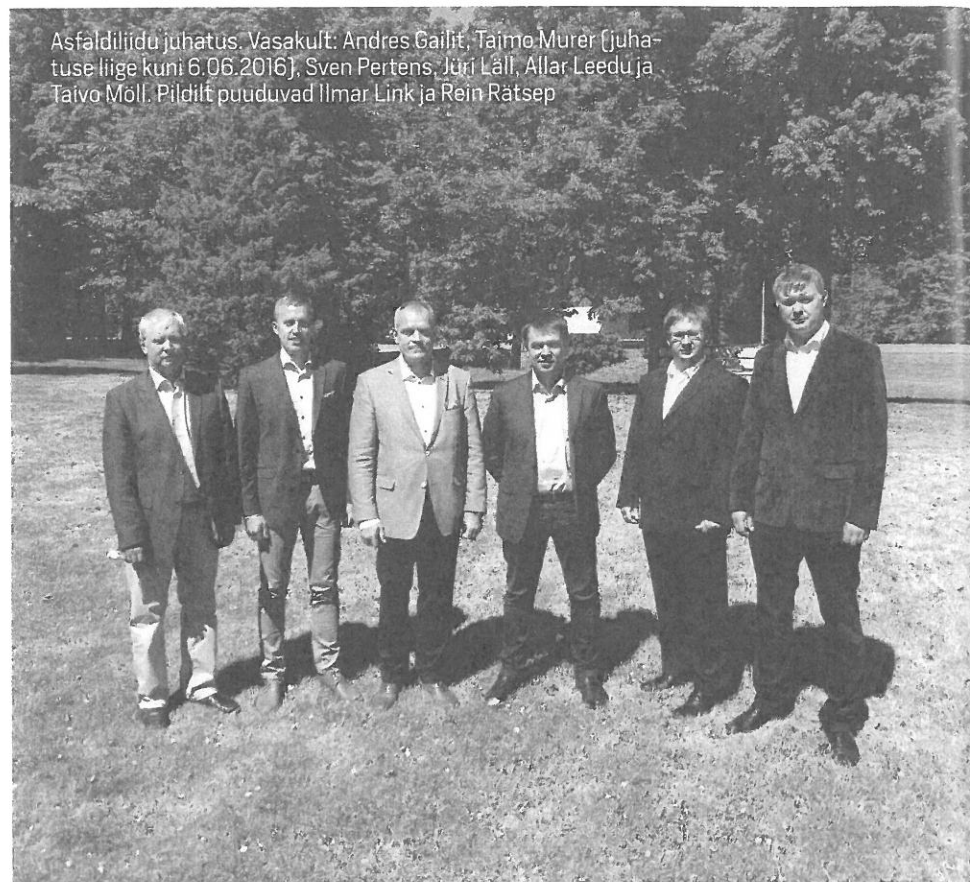
MÄRT PUUST

seminare ja teabepäevi ning kümneid ümarlaudu ja töönõupidamisi. Seoses liidu 10. aastapäevaga ja 21. sajandi kättejõudmisega korraldati koos Maanteeametiga 2001. aastal laiema programmiga ühepäevane teedekonverents „Sajandivahtuse teedekonverents“.

ERIALARAAMATUD

Eesti Asfaldiliit on alustanud erialaraamatute, nn väikeste raamatute sarja väljaandmise, kuhu kuuluvad tänaseks „Väike pindamisraamat“ (Rein Freiberg, 1999), „Väike laboriraamat“ (Eda Lepp, 2005), „Väike asfaldiraamat I. Asfaltsegud“ (Vello Mespak, 2008), „Väike asfaldiraamat II. Asfaltkatted“ (Vello Mespak, 2011) ja „Väike Asfaldiraamat III. Asfaltkatete elukaar“ (Vello Mespak, 2013). Loodetavasti sari jätkub.

Asfaldiliit on algusest peale kogunud andmeid oma liikmete tehnilise varustuse ja tehtud tööde kohta. Vastava infokaardi vormi, mida juriidilised liikmed igal tegevusaastal täidavad, kinnitas juhatus juba 1991. aastal. Kogutud andmetest sai ESTAL kokku statistikakogumiku „Asfalt arvudes“. Praeguseks on see kogumik kolitud liidu veebilehele.

Asfaldiliidu juhatus. Vasakult: Andres Gailit, Taimo Murel (juhatuselise liige kuni 6.06.2016), Sven Pertens, Jüri Läll, Allar Leedu ja Taivo Möll. Pildilt puuduvad Ilmar Link ja Rein Rätsep

Eesti Asfaldiliidu endine tegevjuht

MÄRT PUUST:

Eesti teedevaldkond on muutuste ootuses

Küsis Kreet Stubender-Lõugas

Kuidas läheb praegu Eesti teedevaldkonnal tervikuna?

Eesti teedevaldkond on mitme muutuse lävel ja samas ka ootuses ning seetõttu on tegemist küllalt huvitava ajaga. Ettevõtjate jaoks on esmatähtis, et oleks töid ja tellimusi ning selles suhtes võiks tänase seisuga enam-vähem rahul olla. Eesti Asfaldiliidu värskest avaldatud statistika kohaselt on põhiliste teedeehitustööde kogumahud kasvanud kolmandat aastat järjest, mis näitab, et tööd turule tuleb, kuigi võitlus töö saamise eest pole oluliselt vähenenud ja hinnad on jätkuvalt küllalt madalad. Võrreldes tööde mahte ettevõtete kaupa, ilmneb, et kõik ettevõtted pole hangetel olnud siiski sama edukad ja võrreldes eelnevate aastatega on mitmed pidanud tunnustama ka tööde portfelli vähenemist.

Hangetes on üldjuhul jätkuvalt ainsaks

hindamiskriteeriumiks madalam hind ja siin ootaks suurematelt tellijatelt rohkem julgust ja initsiatiivi otsida koostöös turuosaliste ja erialaliitudega võimalusi välja töötada ja rakendada hangetel lisaks hinnale ka teisi hindamiskriteeriume. Hea meel on sellest, et riik on loonud nn innovatsioonihangete toetusmeetme ning julgustab seeläbi tellijaid looma ja katsetama hangetes uusi ja nutikaid lahendusi. Positiivne on ka see, et Maanteeamet on siin initsiatiivi haaranud ning asunud neid meetmeid kasutama ja ka turuosalistele oma plaane tutvustanud.

Viimasel ajal räägitakse palju Eestis, kuid veel enam Põhjamaades ja Euroopas ehituse ja sealhulgas teedeehituse madalast efektiivsusest ning vajadusest rakendada rohkem IT-lahendusi ja -võimalusi protsesside automatiseerimiseks ning raiskamise vähendamiseks. Leian, et Ees-

til on tänu paindlikkusele ja heale mainele võimalus saada innovatsiooni eestvedajaks ja erinevate lahenduste katsetajaks, rakendades riigi pakutavaid toetusmeetmeid ning tehes tihedat koostööd eeskätt Põhjamaadega.

Tooksin lisaks välja reformid kutse- ja kõrghariduse valdkonnas ning pädevuse tõendamisel kutsete süsteemile ülemineku, mis muuhulgas loob uusi võimalusi kaasa rääkida haridussüsteemi kujundamises ning turu ootuste ja vajaduste täpsustamises. Eesti Asfaldiliit näeb seejuures endal üha suuremat vajadust ja rolli olla hariduse ja täiendõppe arendamisel valdkonna eestvedaja ja eeskõneleja.

Kuidas käib Asfaldiliidu käsi 2016. aastal?

Asfaldiliit on kiiresti arenev ja jätkuvalt kasvav organisatsioon, olles viimase viie aastaga kahekordistanud liikmete arvu 30-lt 60-le. On heameel, et Asfaldiliit on saavutanud ühiskonnas positsiooni, kus temalt küsitakse ja temaga arvestatakse ning mitte ainult asfaldi küsimustes, mida liidu nimest võiks eeldada, vaid laiemalt, kõigis teede valdkonda puudutavates temades. Asfaldiliit on esindatud kümnekonnas nõukogus ja töörühmas ning lisaks tehakse tihedat koostööd Maanteeameti ja mitme erialaühendusega, et eeskätt oma liikmete huvisid paremini esindada.

KOOSTÖÖ

Eesti Asfaldiliidul on välja kujunenud hästi toimivad suhted mitme teise organisatsiooniga ja asutusega. Võib mainida näiteks Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liitu, EV Standardikeskust, Kutsekoda jpt. Eesti Asfaldiliit, Eesti Ehitusinseneride Liit ja Maanteeamet teevad 2013. aastast pärineva seltsingulepingu alusel koostööd teedeinseneride kutsete andmisel, teedeinseneri eriala propageerimisel, õppekavade ajakohastamisel ning täiendkoolituse süsteemi loomisel ja arendamisel.

ESTAL ei ole aga ainult kodune tegija. Soov ja püüdlused ametlike välissidemete järele realiseerusid 1994. aastal, kui saadi Euroopa Asfaldiliidu (European Asphalt Pavement Association – EAPA) liikmeks. See võimaldas ja võimaldab saada osa paljudest rahvusvahelistest üritustest, mida EAPA korraldab või vahendab. Alati saab jooksvas töös ka ise jõudumööda kaasa lüüa. Ühtlasi on kindlustatud operatiivne ja sisukas tehniline informatsioon. Alates 1996. aastast ollakse USA Asfaldiliidu (National Asphalt Pavement Association – NAPA) välisliige. Lähinaabritest on Eesti Asfaldiliidul parimad suhted mui-

“Hea meel on sellest, et riik on loonud nn innovatsioonihangete toetusmeetme ning julgustab seeläbi tellijaid looma ja katsetama hangetes uusi ja nutikaid lahendusi.”

MÄRT PUUST

dugi Soome Asfaldiliiduga, kellelt on saadud nii tuge kui ka nõu.

TEEDEKLASTER

Viimasel ajal on tekkinud uus koostöövorm – klasterid. Ametliku definitsiooni

täiendõpet pakuvad õppe- ja teadusasutused, ka Maanteeameti ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga ning mitme erialaliiduga Eestis ja lähirirkides. Kahel viimasel aastal oleme näiteks loonud tihedamad koostöösidemed Eesti ja Soome Ilmateenistusega, kellega koostöös oleme arendanud teehoolduse tugisüsteeme ja teeilmaproгноosimise võimekust Eestis.

Vaatame ajas veidi tagasi. Mida võib pidada Asfaldiliidu viimaste aastate tööviiduks?

Viimaste aastate tegevusest võiks esile tõsta teedeklastri projekti käivitamist ja ka mitme Asfaldiliidu liikmete projektiga liitumist, selle projekti raames korda saadetud arendustegevusi, uuringuid, konverentse, seminare ja õppereise ning koostööd teiste erialaliitude ja klasteritega. See sai paljuski võimalikuks tänu Euroopa Liidu regionaalarengufondi toetusele, mida õnnestus edukalt EAS-ilt taotleda ja teedevaldkonna heaks rakendada. Kokku oli kahe ja poole aasta jooksul võimalik kasutada poole miljoni euro suuruses summas täiendavaid vahendeid, mis koos klasteri liikmete omaosalusega moodustas kokku Asfaldiliidu pea kümne aasta eelarve mahu.

Kas on ka neid valdkondi, kus loode-

järgi on klaster geograafiliselt lähedastiku paiknevate ning sarnast või lähedast toodet või teenust pakkuvate ettevõtete ja institutsioonide koostöös, mille liikmed teevad omavahel koostööd. Teedeklaster, mis toimib alates 2012. aastast, koondab kokku ehitustarneaehela erinevad osapooled: projekteerimis- ja ehitusettevõtet, materjalitarnijad, õppe- ja teadusasutused ning erialaorganisatsioonid. Teedeklastriksse kuuluva 21-osalise (partneri) eesmärk on suurendada Eesti teedeehituse sektori konkurentsi- ja ekspordivõimet. Asfaldiliit on teedeklastri moodustamise initsiaator ja juhtpartner.

25. AASTAPÄEVAL

Ajas sündinud muutuste juurde veel koraks tagasi tulles võib kirjeldatud arengutele leida kinnituse ka Asfaldiliidu praegu kehtivast põhikirjast: „... ESTAL ühendab vabatahtliku liikmeksoleku alusel teedealaga tegelevaid või seotud Eestis registreeritud juriidilisi ja füüsilisi isikuid ... ESTALi tegevuse eesmärkideks on aidata kaasa Eesti teehoiala arengule, esindada liikmeskonda, kaitsta nende huve ja väljendada nende ühiseid seisukohti.“ Äsja oma 25. aastapäeva tähistanud Asfaldiliitu kuulub 44 juriidilist ja 16 üksikliiget.

tud tulemus jäi saavutama?

Asfaldiliit sõnastas 2011. aastal oma tegevuse peamised eesmärgid järgnevatel aastatel, sh nähti vajadust sekkuda erinevate nõuete koostamisse, pöörata suuremat tähelepanu teedealaste uuringute vajadusele, eest vedada teedealaste uueduste maaletoomist ja maailmas toimivate teedealaste uurimistööde teabe levitamist, esindada ettevõtete suhetes riigiga ja aidata riigi plaane tutvustada ettevõtetele, välja anda eestikeelset erialakirjandust, osaleda teedeinseneride erialase õppe suunamisel ja suurendada välissuhtlust. Julgen väita, et kõigi nende küsimustega on Asfaldiliit viimastel aastatel võimaluste piires rohkemal või vähemal määral tegelenud ning kavatab seda tööd ka jätkata.

Millised on liidu lähiaastate plaanid?

Asfaldiliidul on plaanis suurendada rolli kutsetegevuses ja asuda juhtima teedeinseneride kutsete väljaandmist, jätkata tihedat koostööd Maanteeameti ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga teehoidu reguleerivate õigusaktide ja juhendmaterjalide uuendamisel, otsida teedevaldkonna arendamiseks lisarahastuse võimalusi ning tegutseda Asfaldiliidu ja kogu teedevaldkonna positiivse kuvandi loomise nimel. •